

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
Сектор за макроекономска политика

КРАТКОРОЧНИ ЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА

Февруари 2011 година

Скопје, април 2011 година

РЕЗИМЕ

НА НАЈВАЖНИТЕ КРАТКОРОЧНИ ЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА

Февруари 2011 година

- Висок раст на индустриското производство во февруари 2011 година во однос на февруари 2010 година од 10,9%, што претставува највисок раст на годишно ниво во последните 14 месеци;
- Месечен раст на општото ниво на цени од 0,9% и годишен раст од 3,9%.
- Годишен раст на физичкиот обем на извозот во февруари 2011 година од 16%, со висок номинален вредносен раст од 51,1% во однос на 2010 година. Раст на увезените количини на стоки од 35,6%, со вредносен номинален раст од 66%;
- Раст на вкупните приходи во Буџетот од 12,2%, а на вкупните расходи од 2,4% во првите два месеци од 2011 во однос на истиот период лани; Дефицит на Буџетот на РМ од 2.390 милиони денари и дефицит на Централниот буџет од 1.953 милиони денари;
- Раст на вкупните кредити кон приватниот сектор од 7,2% на годишна основа, со истовремен раст на вкупниот депозитен потенцијал на банките од 13,2%;
- Во февруари 2011 година бројот на невработени лица е намален за 5,5% во однос на февруари 2010 година.

1. Реален сектор

Индустриско производство

Индустриското производство во февруари 2011 година во однос на февруари 2010 година забележа висок раст од 10,9%, што претставува највисок раст на годишно ниво на индустриското производство во последните 14 месеци. Анализирани по сектори на годишно ниво значителен раст од 16,6% забележа секторот Преработувачка индустрија. Секторот Рударство и вадење на камен забележа пад од 2,7%, при што гранката Вадење на јаглен и лигнит, која има најголемо учество во структурата на индустриското производство, забележа раст од 27,6%. Секторот Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација забележа пад од 7,9%.

	м/м-1	м/м-12	I-II 2011
			I-II 2010
Вкупно	8,7	10,9	8,5
Рударство и вадење камен	0,6	-2,7	-0,2
Преработувачка индустрија	14,0	16,6	13,1
Снабдување со ел. енергија, гас, пареа и климатизација	-10,1	-7,9	-6,3

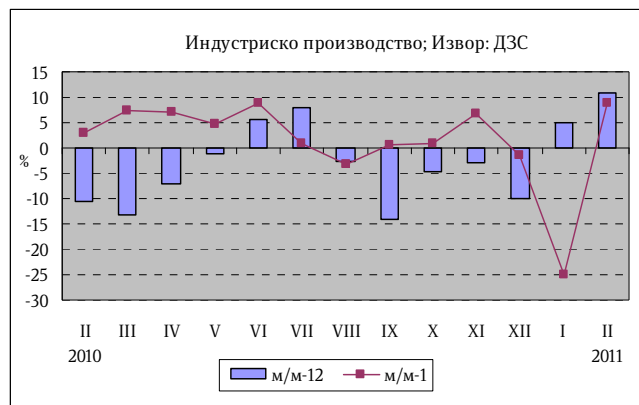
Извор: ДЗС

Во рамки на преработувачката индустрија, позитивен годишен раст е регистриран кај 15 од 23 гранки што сочинуваат 64% од индустриското производство, при што, значаен раст е забележан кај трите носечки гранки со двоцифрено учество во структурата на индустриското производство.

Така, висок раст е остварен кај Производството на облека од 38,1% и кај Производството на метали од 37%, со што продолжува трендот на високи стапки на раст кај овие гранки, додека Производството на прехранбени производи е скоро на исто ниво со стапка од само 0,1%. Голем раст на индустриското производство е остварен и кај следните гранки: Производство на останата опрема за транспорт 370,8%, Производство на електрична опрема 229%, Поправка и инсталирање на машини 100% и Преработка на дрво, производи од дрво и плута 75%.

Најголем позитивен придонес во годишниот раст на индустриското производство во февруари, исто како и во јануари 2011 година, има Производството на електрична опрема (9,5 п.п.), а најголем негативен придонес има Производството на пијалаци (-1,2 п.п.).

Индустриското производство во февруари во однос на јануари 2011 забележа раст од 8,7%. Секторската анализа укажува дека раст е регистриран кај Преработувачката индустрија од 14% и кај секторот Рударство и вадење на камен 0,6%, додека секторот Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација бележи пад од 10,1%. Во рамки на преработувачката

индустрија на месечно ниво раст е забележан кај 16 од 23 гранки, што претставува околу 72% од индустриското производство. На месечно ниво, од гранките со високо учество во структурата на индустриското производство, раст оствари Производството на прехранбени производи 3,8%, Производството на облека 13,1% и Производството на метали 13,8%. Десезонираниот месечен раст на индустриското производство во февруари 2011 година изнесува -1,9%, што укажува на позитивно сезонско влијание во индустријата.

На кумулативна основа индустриското производство во периодот јануари – февруари 2011 година забележа раст од 8,5% во однос на истиот период од 2010 година. Секторот Преработувачка индустрија забележа висок раст од 13,1%. Секторот Рударство и вадење на камен забележа минимален пад од 0,2%, додека секторот Снабдување со електрична енергија, гас пареа и климатизација бележи пад од 6,3%.

Анализирано според главни индустриски групи, во февруари 2011 во однос на февруари 2010 година, зголемување на производството се забележува кај: Енергијата 1,2%, Интермедијарните производи, освен енергија 18,2%, Капиталните производи 81,9%, Трајните производи за широка потрошувачка 22,4% и Нетрајните производи за широка потрошувачка 3,2%.

На месечно ниво податоците за индустриското производство според главни индустриски групи во февруари 2011 година покажуваат зголемување кај: Интермедијарните производи, освен енергија 16,9%, Капитални производи 29,5% и Нетрајни производи за широка потрошувачка 9,2%, додека пад е забележан кај Енергија 3,5% и Трајни производи за широка потрошувачка 2,6%

На кумулативна основа во периодот јануари – февруари 2011 година во однос на истиот период претходната година раст бележат групите: Интермедијарните производи, освен енергија 19,5%, Капитални производи 78%, Трајни производи за широка потрошувачка 20,9% и Нетрајни производи за широка потрошувачка 0,8%, додека кај групата Енергија е регистриран пад од 2,6%.

Деловни тенденции во преработувачката индустрија

Тековната економска состојба на деловните субјекти во февруари 2011 година е поповолна во однос на претходниот месец, исто како и во однос на февруари 2010 година, што претставува континуитет во подобрувањето во последните четири месеци. Оценката за обезбеденоста на производството со порачки е поповолна во однос на претходниот месец, како и во однос на истиот месец од претходната година, при што подобрување има и кај домашните и кај

странските порачки. Во февруари 2011 година оценката за обемот на производство во изминатите три месеци е поповолна во однос на јануари 2011 година и многу поповолна во однос на февруари 2010 година. Обемот на производството на деловните субјекти во февруари 2011 година бележи пораст во споредба со претходниот месец. Очекувањата за обемот на производството во наредните три месеци се поповолни во однос на претходниот месец и многу поповолни во однос на истиот месец од претходната година, како и очекувањата за бројот на вработените, што укажува на понатамошно севкупно подобрување на состојбите во преработувачката индустрија. Во февруари 2011 година залихите на суровини и репроматеријали, како и сегашните набавки на суровини и репроматеријали, се под и околу нормалата. Залихите на готовите производи во февруари 2011 година се намалени во споредба со претходниот месец. Според оценката на раководителите, во наредниот период, просечните набавни цени на инпутите, како и продажните цени на готовите производи ќе се зголемат.

Просечното искористување на капацитетите на деловните субјекти во февруари 2011 година изнесува 59,6% од нормалното искористување, што претставува зголемување во однос на претходниот месец, кога изнесуваше 58,6%. Споредено со февруари 2010 година се забележува зголемена искористеност на капацитетите за 8,4 п.п., што претставува значително подобрување.

Според оценките, најголемо влијание на ограничувањето на обемот на производството во февруари 2011 година имаат следните фактори: недоволна странска побарувачка со 23%, недоволна домашна побарувачка со 17%, финансиските проблеми со 12,9%, неизвесното економско опкружување со 10,8%, недостиг на квалификувана работна сила 8,6%, конкурентен увоз 7,4%, недостиг на суровини 4,7% и нејасни економски настани 4,5%. Во февруари 2011 година, поголем број на деловни субјекти (зголемување од 3,2 п.п во однос на јануари) ја посочиле недоволната странска побарувачка како ограничувачки фактор за зголемување на производството. Во февруари 2011 година 4,5% од деловните субјекти ги посочиле нејасните економски закони како ограничувачки фактор, што е намалување од 2,6 п.п. во однос на минатиот месец. Кај останатите фактори нема позначајни промени.

Број на работници во индустријата

Бројот на работници во индустријата во февруари 2011 година во однос на февруари 2010 година забележа зголемување од 1,9%. Секторската анализа укажува на зголемување на бројот на работници на годишно ниво во секторот Рударство и вадење на камен од 3,8%. При тоа, висок раст од 12% регистрира гранката Вадење на други руди и камен, гранката Вадење на камен јаглен и лигнит регистрира раст од 6,4%, додека гранката Вадење на руди на метал регистрира пад од 1,5%. Во секторот Преработувачка индустрија регистриран е раст од 1,7%. Во рамки на преработувачката индустрија висок раст на годишно ниво на бројот на вработени е регистриран во Производството на метали од 25,3%, што е од особено значење имајќи го предвид големото учество во

структурата на индустриското производство, што се рефлектираше преку растот на индустриското производство од 37% во февруари. Значителен раст на бројот на работници на годишно ниво е забележан и кај: Производство на машини и уреди од 16,1%, Производство на фабрикувани метални производи 9,7%, Производство на кожа 8,3%, Производство на хемикали и хемиски производи 3,6% и Производство на мебел 3,2%. Бројот на работници во секторот Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација забележа раст од 2,7% на годишно ниво.

На кумулативна основа во периодот јануари – февруари 2011 година во однос на истиот период од 2010 година бројот на работници во индустријата забележа раст од 0,9%. Притоа, секторот Рударство и вадење камен забележа раст 3,7%, секторот Преработувачка индустрија забележа раст од 0,4% и секторот Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација забележа раст од 2,7%.

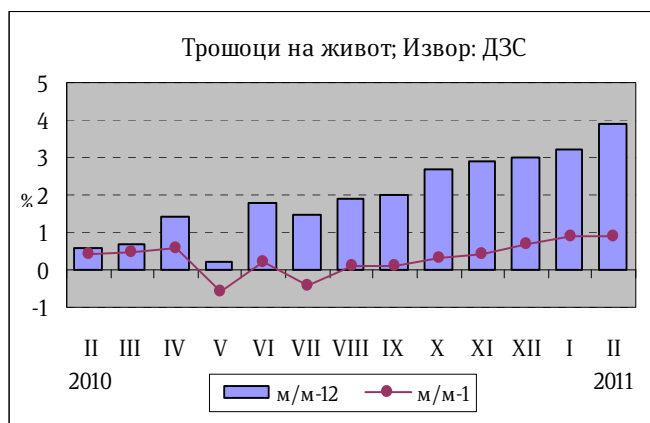
Податоците за бројот на работници во индустријата по главни индустриски групи во февруари 2011 во однос на февруари 2010 година покажуваат дека зголемување на бројот на работници бележи групата Енергија од 2%, Интермедијарни производи, освен енергија 5,6% и Капитални производи 6,4%, додека минимален пад е регистриран кај групата Нетрајни производи за широка потрошувачка од 0,5%.

На кумулативна основа, податоците за бројот на работниците во индустријата според главните индустриски групи во периодот јануари – февруари 2011 година во однос на истиот период од 2010 година покажуваат дека зголемување на бројот на работници бележи групата Енергија 2%, Интермедијарни производи, освен енергија 4,6%, Капитални производи 4,3% и Трајни производи за широка потрошувачка 1%, додека пад од 1,8% е регистриран кај групата Нетрајни производи за широка потрошувачка.

Инфлација

Во февруари 2011 година инфлацијата (CPI) изнесува 3,9% во однос на истиот месец 2010 година, односно 0,9% споредено со претходниот месец. Стапката на инфлација во првите два месеци од 2011 година изнесува 3,6%.

Растот на цените на годишна основа е највисок во категоријата Исхрана од 6,8%, која има и највисоко учество во пресметковната структура од 38%. Раст на цените е забележан и кај категориите: Сообраќајни средства и услуги од 4,6%, Домување од 2,3%, како последица на растот на цените за станарина, вода и

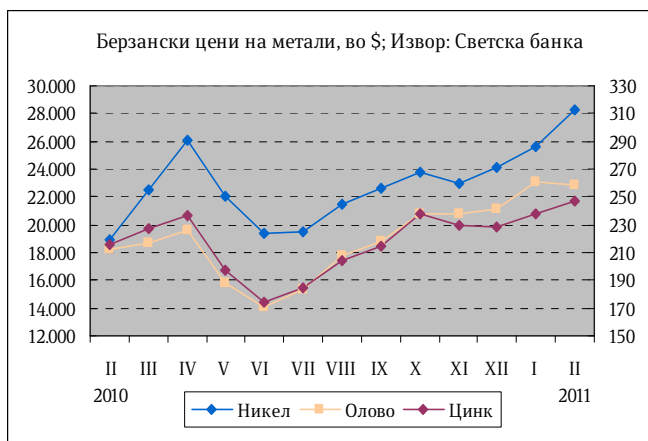

услуги, Хигиена и здравје од 1,4%, Ресторани и хотели и Тутун и пијалаци од 1,1%, и Облека и обувки од 1,0%. Пад е забележан кај цените за административни и финансиски услуги од 8,3% и Култура и разонода од 0,5%.

Цените на мало во февруари 2011 година се повисоки за 3,8% во однос на февруари 2010 година.

Во февруари 2011 година цената на нафтата на светските берзи се зголеми за 8,0% во однос на претходниот месец и достигна вредност од 104,0 долари за барел. Споредено со февруари 2010 година, цената на нафтата е зголемена за 39,9%. Цената на природниот гас забележа месечен пад од 4,7%.

Во февруари беше забележан општ раст на цените на металните производи на светските берзи, при што никелот, како производ со високо учество во македонскиот извоз, забележа месечно зголемување на цената од 10,2% и достигна ниво од 28.252 долари за еден метрички тон (\$/мт). Споредено со февруари 2010 година цената на никелот е повисока за 48,9%.

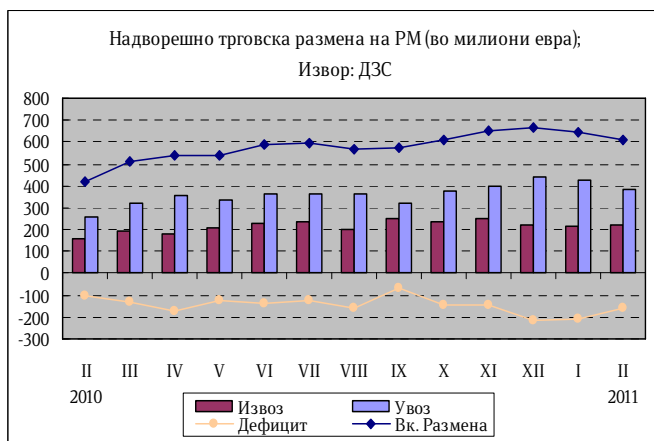
Цената на калајот во февруари е повисока за 14,8% споредено со претходниот месец, цената на железна руда за 4,8%, додека цената на производите од челик за околу 2%. Единствен и минимален пад на цената кај металните производи е регистриран за оловото, која се намали за 0,6%.

2. Надворешно трговска размена

Вкупната надворешно-трговска размена во првите два месеци од 2011 година бележи висок раст од 60,5% во однос на истиот период претходната година, а се објаснува со истовремено зголемување на извозот и увозот на годишна основа.

Извоз

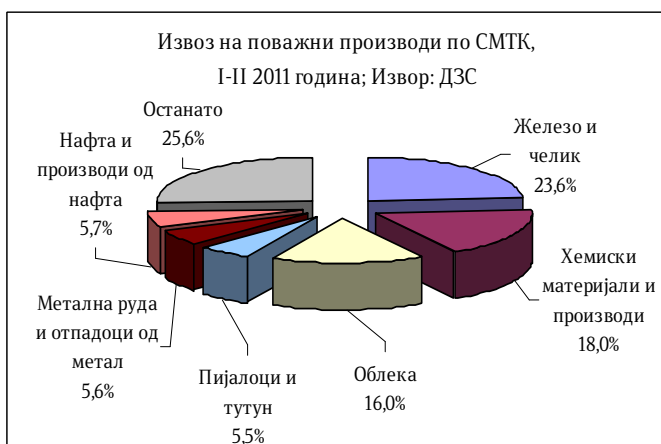
Анализирано на годишно ниво, во првите два месеци од 2011 година физичкиот обем на извозот бележи раст од 16%, а неговата вредност изнесува 442,5 милиони евра, што претставува висок раст од 51,1% во однос на периодот јануари – февруари 2010 година.

Анализирано на месечно ниво, во февруари 2011 година извозот бележи раст од 3%, во однос на претходниот месец. Сезонско прилагоденото движење на извозот во февруари бележи месечен пад од 5,7%, што укажува на позитивното влијание на сезонскиот фактор (8,6 п.п.) врз извозот во овој месец.

Согласно променетата структура, најзастапени производи во извозот се: катализаторите на носачи со благородни метали или нивни соединенија, следуваат производите од железо и челик (топло и ладновалани производи), облека, фероникел и преработки од нафта.

Главни групи извозни производи (според СМТК) со најголемо учество во 2011 година се: железо и челик 23,6%, хемиски материи и производи 18%, облека 16%, нафта и производи од нафта 5,7%, метална руда и отпадоци од метал 5,6% и пијалоци и тутун 5,5%. Овие шест групи производи сочинуваат 74,4% од вкупниот извоз на државата.

Анализирано по **економска намена**, во првите два месеци од 2011 година, значителен раст на извозот е забележан кај производите наменети за индустрија за 87,8% (120 милиони евра), споредено со истиот период претходната година. Извозот на производите наменети за лична потрошувачка бележи раст од 11,2% (13,6 милиони евра), додека извозот на енергија е повисок за 35% (8,4 милиони евра).

Увоз

Увезените количини на стоки во првите два месеци од 2011 година се зголемени за 35,6%, а нивната вредност изнесува 813,6 милиони евра, или значителен раст од 66% во однос на првите два месеци од 2010 година. Анализирано на месечно ниво, во февруари 2011 година увозот бележи пад од 10,3%, во однос на претходниот месец. Сезонско прилагоденото движење на увозот во февруари бележи месечен пад од 19,6%, што укажува на позитивното влијание на сезонскиот фактор (9,3 п.п.) врз увозот во овој месец.

Најзастапени производи во структурата на увозот се платината и легурите на платина, необработени или во прав, благородните метали во колоидна

состојба, нивните органски и неоргански соединенија, амалгамите на благородни метали, суровата нафта, моторните возила за превоз на лица и електричната енергија.

Најголем дел од увозот на стоки (според СМТК) во првите два месеци од 2011 година отпаѓа на: нафта и производи од нафта со учество од 14% во вкупниот увоз, обоени метали 12%, железо и челик 6,7%, текстилни предива и слично 5,4%, неоргански хемиски производи 4,6%, друмски возила 4,6%, електрична енергија 3,9%, метална руда и метални отпадоци 3,3%, производи за боење и штавење 3,2% и електрични машини, апарати и делови 2,9%.

Во првите два месеци од 2011 година, гледано по економска намена значителен раст на увозот е забележан кај производите наменети за индустрија за 2,3 пати или 228,4 милиони евра. Вредноста на увезените производи наменети за енергија изнесува 107 милиони евра, што претставува пораст од 54 милиони евра во однос на јануари-февруари 2010 година. Притоа, придонесот на увезените стоки за широка потрошувачка во вкупниот раст на увозот изнесува 3 п.п.

ранг	Група на производи	Вредност во мил. ЕУР I-II 2010	Вредност во мил. ЕУР I-II 2011	Учество во вкупниот увоз 2010	Учество во вкупниот увоз 2011	Промена во п.п.
1	Нафта и производи од нафта	79,1	113,8	16,2	14,0	-2,2
2	Обоени метали	7,0	97,5	1,4	12,0	10,5
3	Железо и челик	34,9	54,2	7,1	6,7	-0,5
4	Текстилни предива и сл.	35,2	44,3	7,2	5,4	-1,8
5	Неоргански хемиски производи	8,6	37,6	1,8	4,6	2,9
6	Друмски возила	33,6	37,3	6,9	4,6	-2,3
7	Електрична енергија	15,1	32,1	3,1	3,9	0,9
8	Метална руда и отпадоци	9,0	27,2	1,8	3,3	1,5
9	Производи за боење и штавење	2,6	26,3	0,5	3,2	2,7
10	Ел. Машини, апарати и делови	14,5	23,9	3,0	2,9	0,0
	Вкупно (1-10)	239,4	494,2	49,1	60,7	11,6
	Вкупно РМ	487,8	813,7	100,0	100,0	0,0

Извор: Државен завод за статистика

Салдо на трговска размена

Салдото на трговската размена во првите два месеци од 2011 година изнесува 371,1 милион евра, што претставува проширување за 173 милиони евра, во однос на истиот лани. Деагрегирано, зголемувањето на негативното салдо на размената е резултат на комбиниран ефект од проширеното негативно салдо во размената со обоени метали, нафта и производи од нафта, неоргански хемиски производи,

производи за боење и штавење, како и намаленото позитивно салдо на размената на метална руди и метални отпадоци. Во спротивна насока делуваше проширеното позитивно салдо во размената кај хемиски материи и производи, железо и челик,

облека, тутун и преработки од тутун, овошје и зеленчук и друго. Ваквите движења во првите два месеци од 2011 година условија степенот на покриеност на увозот со извоз кој изнесува 54,4%, да се намали за 5,4 п.п. во однос на истиот период претходната година.

Анализирано според економските **групации на земјите**, во февруари продолжи да расте извозот во ЕУ, ЕФТА и земјите во развој, освен во неразвиените земји, додека увозот од сите групации на земји бележи раст.

Извоз на железо и челик *)				
	I-II 2010	I-II 2011	Салдо 2011-2010	Стапки во%
.000 Т	92,3	123,0	30,7	33,3
Мил. ЕУР	62,5	104,7	42,2	67,5
Мил. \$	87,5	141,9	54,4	62,2

*)Претходни податоци

Извоз на нафта и производи од нафта*)				
	I-II 2010	I-II 2011	Салдо 2011-2010	Стапки во%
.000 Т	49,4	41,6	-7,8	-15,8
Мил. ЕУР	22,6	25,3	2,7	11,9
Мил. \$	31,5	34,3	2,8	8,9

*)Претходни податоци

Увоз на железо и челик*)				
	I-II 2010	I-II 2011	Салдо 2011-2010	Стапки во%
.000 Т	92,6	109,3	16,7	18,0
Мил. ЕУР	34,8	54,2	19,4	55,7
Мил. \$	48,7	73,5	24,8	50,9

*)Претходни податоци

Увоз на нафта и производи од нафта*)				
	I-II 2010	I-II 2011	Салдо 2010-2009	Стапки во%
.000 Т	192,6	235,1	42,5	22,1
Мил. ЕУР	79,1	113,7	34,6	43,7
Мил. \$	110,5	154,4	43,9	39,7

*)Претходни податоци

Во првите два месеци од 2011 година, при значително подобрена трговска размена со Европската унија (ЕУ 27) во однос на јануари-февруари 2010 година за 80%, учеството на размената со оваа интеграција во вкупната надворешно-трговска размена бележи позитивно поместување за 5 п.п. и изнесува 60,2%, при што извозот на стоки учествува со 65,4% и увозот на стоки со 57,4%.

Како резултат на структурните промени во размената со странство, во првите два месеци од 2011 година, 40% од трговскиот дефицит на земјата е резултат само на размената со Велика Британија, а потоа следуваат Русија, Србија, Грција, Турција, Кина, Швајцарија, Украина и други. Суфицит во размената е остварен со Германија, Косово, Белгија, Албанија, Хрватска и други.

Валутна структура

Гледано по валутна структура, 64,3% од надворешно-трговската размена во првите два месеци од 2011 година е реализирана во евра, што во однос на истиот период 2010 година претставува намалување од 7,4 п.п.. На страната на извозот и увозот, еврото е застапено со 77,6% и 57%, соодветно, при што застапеноста на еврото во извозот бележи позитивно поместување за 2 п.п., а намалувањето на застапеноста кај увозот изнесува 12,3 п.п. во однос на првите два месеци од 2010 година. Намалувањето на структурното учество на еврото во увозот се должи на зголемениот увоз од Велика Британија изразен во фунти со учество од 18% во валутната структура на увозот.

Надворешно трговска размена на Република Македонија (по валути); Пресметка на МФ												
- по валути -												
увоз	I-II 2010					I-II 2011					апсолутна промена во валутна вредност	релативна промена во валутна вредност (во%)
	валута	колич. 000 т	извоз во валута	просечен курс на денарот во однос на валутите	увоз во денари	структ. во%	колич. 000 т	увоз во валута	просечен курс на денарот во однос на валутите	увоз во денари		
ЕУР	347	338.666.156	61,1787	20.719.155.158	69,4	439	466.070.445	61,5097	28.667.853.251	57,1	127.404.289	37,6
УСД	327	192.127.043	43,0495	8.270.973.138	27,7	465	263.404.594	45,5631	12.001.529.857	23,9	71.277.551	37,1
ГБП	0	8.814.918	69,6755	614.183.816	2,1	0	125.138.459	72,5499	9.078.782.669	18,1	116.323.541	1.319,6
ЕУР+УСД	674			28.990.128.296	97,1	905			49.748.165.777	99,1		
вк увоз:	332			29.846.359.707	100,0	403			50.206.920.085	100,0		68,2

Извор: Државен завод за статистика и НБРМ

3. Фискален сектор

Буџетски приходи

Во првите два месеци во 2011 година вкупните приходи на Буџетот изнесуваа 20.315 милиони денари, односно 4,5% од БДП, што претставува поголемо остварување за 12,2% во однос на 2010 година.

Даночните приходи во првите два месеци се реализирани во износ од 11.699 милиони денари и во однос на истиот период 2010 година се зголемени за 19,7%.

Данокот на додадена вредност е остварен во износ од 6.590 милиони денари, при што учеството на ДДВ во вкупните даночни приходи во 2011 година е доминантно и изнесува 56,3%. Акцизите се остварени во износ од 2.317 милиони денари (учество од 19,8% во даночните приходи). Така, од овие два даноци се остварени приходи од 8.907 милиони денари, односно повеќе од 3/4 од вкупните даночни приходи (2,0% од БДП). Притоа, ДДВ е наплатен во бруто износ од 9.604,7 милиони денари, од кои на даночните обврзници им е извршен поврат во износ од 3.014,6 милиони денари.

Структурата на прометот во земјата укажува дека прометот со добра и услуги кои се оданочуваат со општа даночна стапка од 18% е зголемен за 6,5%, а прометот кој се оданочува со бенефицирана даночна стапка од 5% е зголемен за 9,5%. Набљудувано по одделни категории на даноци, приходите од персоналниот данок се остварени во износ од 1.453 милиони денари и се зголемени за 11,1% на годишна основа. Споредено со 2010 година приходите од ДДВ забележаа рекорден раст од 35,4%, а акцизите забележаа поголемо остварување од 7,7%. Најголем пад од 29,1% остварија приходите од данокот на добивка (значителен е падот по основ на доплати по годишни даночни биланси за намалување на вратената камата и на задржаниот данок на приход на странски правни лица, додека приходот за данок на исплатената дивиденда и друга распределба од добивката се зголемува). Приходите од царина се остварени во износ од 495 милиони денари, што е помалку за 7,8% споредено со 2010 година.

Неданочните приходи се намалени за 9,3% во однос на истиот период 2010 година, односно беа остварени во износ од 1.871 милиони денари (во овие приходи се приходите од административни такси, патарини, дивиденди и др.).

Вкупни приходи и расходи (во милиони денари)		
	I-II 2010	I-II 2011
Вкупни приходи	18.115	20.315
Даноци	9.772	11.699
Персонален данок	1.308	1.453
Данок на добивка	402	285
ДДВ	4.866	6.590
Акцизи	2.152	2.317
Царини	537	495
Други даноци	507	559
Неданочни приходи	2.062	1.871
Придонеси	5.805	5.823
Вкупни расходи	20.315	22.705
Тековни расходи	19.876	20.182
Трансфери	13.553	13.988
Стоки и услуги	2.342	2.152
Плати	3.831	3.817
Камати	151	225
Капитални расходи	2.296	2.523

Капиталните приходи реализирани по основ на продажба на градежно земјиште и станови се остварија во износ од 340 милиони денари, што е повеќе за 72,6 % од претходната година.

Социјалните придонеси од плата се остварени во износ од 5.823 милиони денари, што е повеќе за 0,3% споредено со истиот период од 2010 година, при што зголемување на наплатата се забележува кај придонесите за пензиско осигурување за 0,4%, кај придонесите за здравствено осигурување од 0,9%, додека кај придонесите за вработување се забележува намалување од 5,0%.

Буџетски расходи

Во првите два месеци 2011 година вкупните расходи на Буџетот изнесуваа 22.705 милиони денари, односно 5,0% од БДП, што е помалку за 2,4% во однос на 2010 година.

Во структурата на реализираните вкупни расходи, тековните расходи во износ од 20.182 милиони денари учествуваа со 88,9% и се зголемени за 1,5% во однос на истите месеци 2010 година, додека капиталните расходи кои изнесуваа 2.523 милиони денари, забележаа учество во вкупните расходи од 11,1% и се зголемени за 9,9% во споредба со истиот период лани.

Доминантно учество во тековните расходни ставки имаа трансферите кои изнесуваа 13.988 милиони денари, а втори по големина се платите и надоместоците со 3.817 милиони денари. Во вкупните расходи на Буџетот, структурното учество на расходите за плати и надоместоци изнесува 16,8% и во однос на 2010 година се минимално намалени за 0,4%.

Расходите за стоки и услуги изнесуваа 2.152 милиони денари и споредено со истиот период од 2010 година се намалени за 8,1%.

Трансферите забележаа зголемување од 3,2% споредено со 2010 година и истите учествуваа со 61,6% во вкупните расходи. Учеството на категоријата други трансфери, кои ги вклучуваат трансферите кон единиците на локалната самоуправа, во вкупните расходи изнесуваше 15,3%. Трансферите кон Фондот за пензиско и инвалидско осигурување се извршени во износ од 6.260 милиони денари и претставуваа 27,6% од вкупните расходи.

Каматите се реализирани во износ од 225 милиони денари, што е повеќе за 49,0% во споредба со истиот период 2010 година. Ваквото зголемување е главно поради исплата на доспеани обврски за камати за втората еврообврзница.

Буџетско салдо

Во првите два месеци во 2011 година се оствари дефицит во Буџетот на Република Македонија од 2.390 милиони денари, што претставува 0,5% од БДП, додека дефицитот на Централниот буџет се оствари во износ од 1.953 милиони денари и претставува 0,4% од БДП.

4. Монетарен сектор

Примарни пари

Во февруари 2011 година примарните пари¹ забележаа забрзан раст од 5,8% на годишна основа, во услови на раст на вкупните ликвидни средства на банките од 5,4% и забрзан раст на готовите пари во оптек² од 6,3%.

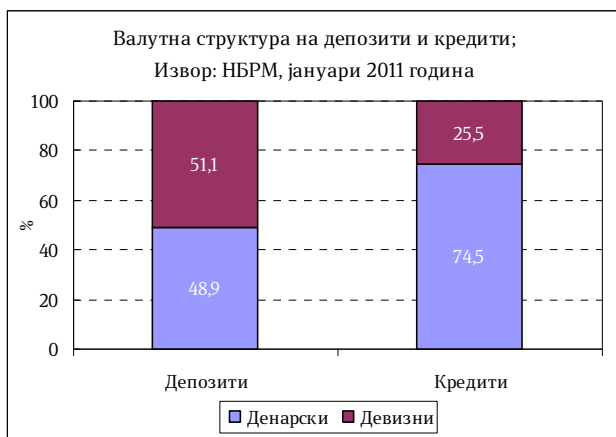
На месечна основа, примарните пари забележаа пад од 1,5%, како резултат на падот на вкупната ликвидност на банките од 3,2%. Готовите пари во оптек забележа месечен раст од 1,1%.

Народната банка на Република Македонија во февруари 2011 година ја задржа каматната стапка на благајничките записи непроменета, односно на ниво од 4,0%. Исто така, каматната стапка на кредитите преку ноќ се задржа на ниво од 5,5%.

Во февруари 2011 година беше воведен нов инструмент за управување со ликвидносниот ризик кај банките - запис за шестмесечен депозит. Со тоа, се вовеле можност банките да пласираат средства кај Народната банка, по каматна стапка еднаква на шестмесечен ЕУРИБОР, зголемена за 0,5 процентни поени. Новиот инструмент предвидува можност за предвремено повлекување на средствата, делумно или во целост, со што се овозможува висока ликвидност на орочените средства, а со можност за остварување пазарен принос.

Депозитен потенцијал

Вкупниот депозитен потенцијал на банките³ во февруари 2011 година забележа месечен раст од 0,5%, во услови на раст на девизните депозити од 0,7% и денарските депозити од 0,4%. Од секторски аспект, месечниот раст на депозитите на домаќинствата изнесува 1,3%, додека депозитите на приватните претпријатија се намалија за 1,5%.

На годишна основа се забележува засилување на растот на депозитите. Имено, вкупните депозити во февруари 2011 година се зголемија за 13,2% на годишна основа, наспроти 12,9% во јануари 2011. Од секторски аспект растот главно беше движен од порастот на депозитите на домаќинствата од 15,2%, со

¹ Примарните пари се пресметани како збир од готовите пари во оптек (вклучително и готовината во благајна), задолжителната резерва во денари и во девизи и вишокот ликвидни средства над обврската за задолжителна резерва (во денари)

² Вклучува и готовина во благајна на банките

³ Почнувајќи од јануари 2009 година депозитите вклучуваат пресметана камата

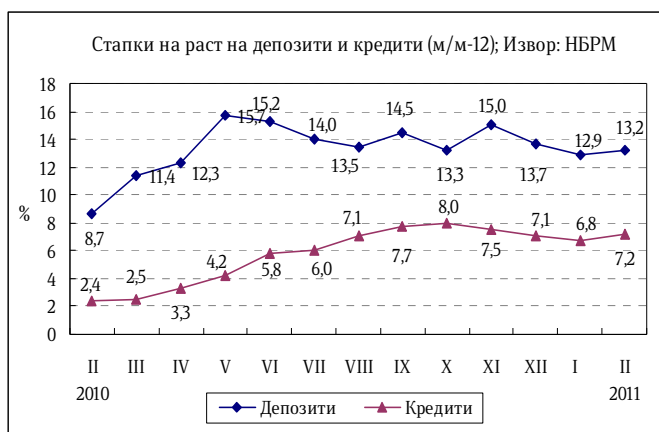
што тие остварија придонес од 78%. Депозитите на претпријатијата забележаа годишен раст од 10,6%.

Анализирано според валутата, денарските депозити забележаа раст од 19,3% и имаат доминантен придонес од 67,5% во растот на вкупните депозити, додека депозитите во странска валута се повисоки за 8% на годишна основа.

Според рочноста, краткорочните депозити бележат раст од 8,7% на годишна основа (придонес од 46,3%), додека долгорочните депозити бележат висок раст од 41,8% (придонес од 40,5%). Депозитните пари забележаа пораст од 10,3% на годишна основа.

Кредити на банките

Во февруари 2011 година вкупните кредити на банките кон приватниот сектор на месечна основа се повисоки за 0,9%. Според секторската анализа, кредитите кон приватните претпријатија бележат пораст од 1,4%, додека кредитите кон домаќинствата се повисоки за 0,2%. Според валутата, кредитите во домашна валута се зголемија за 0,8% а кредитите во странска валута се зголемија за 1,3% на месечна основа.

На годишна основа, паралелно со забрзаниот раст на депозитниот потенцијал, се забележа интензивирање на кредитната активност на банките. Имено, стапката на раст на кредитите изнесува 7,2%, наспроти 6,8% во јануари 2011 година. Од секторски аспект, доминантен придонес од 68,2% во растот на вкупните кредити има кредитирањето на секторот на приватните претпријатија, кое е повисоко за 8,2% на годишна основа. Растот на кредитите кон домаќинствата во февруари изнесува 5,8%.

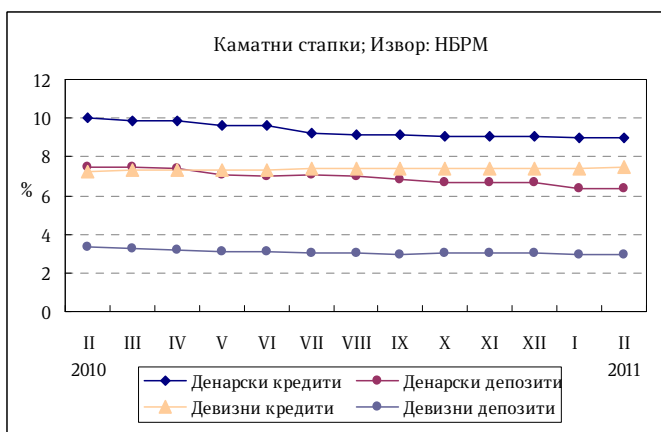
Од валутен аспект, денарските кредити забележаа годишен раст од 2,7%, додека кредитите во странска валута регистрираа висок раст од 23%. Истовремено, долгорочните кредити забележаа годишен раст од 11,3%, додека краткорочните кредити се повисоки за 0,6%.

Каматни стапки

Во февруари 2011 година активните каматни стапки се непроменети во однос на претходниот месец. Активната каматна стапка на денарските кредити, која ги опфаќа каматните стапки на денарските кредити без валутна клаузула и на денарските кредити со валутна клаузула, изнесува 9,0%, што во однос на февруари 2010 година претставува намалување од 1п.п. Пасивната денарска стапка, која ги опфаќа каматните стапки на денарските депозити без валутна клаузула и на денарските депозити со валутна клаузула, изнесува 6,3%, што во

однос на претходниот месец претставува намалување од 0,1п.п., додека во однос на февруари 2010 година претставува намалување од 1,2 п.п..

Каматна стапка на девизните кредити изнесуваше 7,4%, и е повисока за 0,2 п.п. во однос на февруари 2010 година. Каматната стапка на девизните депозити изнесуваше 2,9%, што претставува намалување од 0,4 п.п. во однос на февруари 2010 година.

Девизни резерви

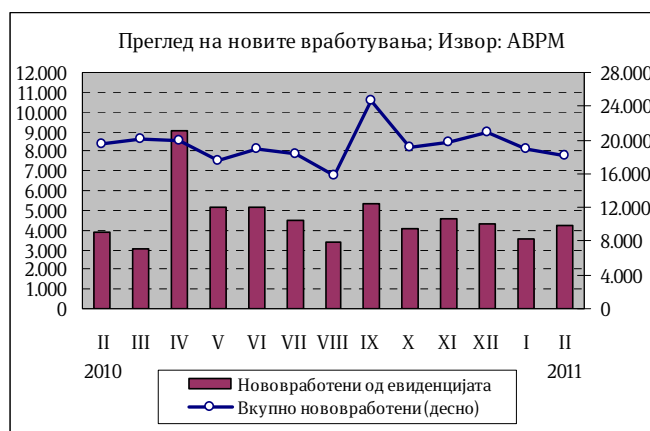
Бруто девизните резерви на крајот на февруари 2011 година изнесуваа 1.702,5 милиони евра и во однос на јануари 2011 година се пониски за 4,3 милиони евра, додека во однос на февруари 2010 година се повисоки за 83 милиони евра.

5. Социјален сектор

Број на нововработени и регистрирани невработени лица во АВРМ

Во периодот јануари-февруари 2011 година во Агенцијата за вработување на Република Македонија регистрирани се вкупно 36.994 ново засновани работни односи. Од вкупниот број нововработени, 35,3% се вработени на неопределено време, додека останатиот дел се вработени на определено време и за вршење на сезонски работи. Споредено со истиот период од 2010 година се забележува намалување на бројот на засновани нови работни односи за 1%.

Во текот на месец февруари засновани се 18.104 нови работни односи, од кои 23,2% се од евиденцијата на невработени. Одливот на лица од Регистарот на Агенцијата за вработување на Република Македонија во февруари изнесува 8.057, од кои 51,2% претставуваа нови засновани работни односи. Во февруари во Агенцијата регистриран е прилив од 9.951 лица, од кои 47,2% се лица на кои им престанал работниот однос. Резултатот е зголемување на невработеноста за 1.894 лица, односно за 0,6% во однос на претходниот месец. Така, во февруари 2011 година бројот на невработени лица изнесуваше 323.947. Споредено со истиот месец од 2010 година, бројот на невработени лица е намален за 5,5%.

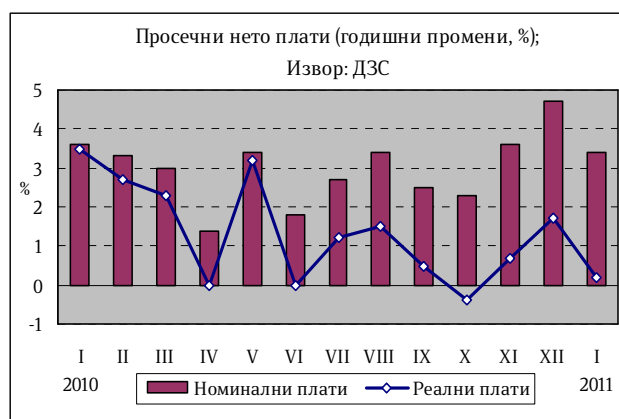

Најголем дел од невработените, односно 66% се од урбани средини (градско население), а 57,5% се мажи. Анализирано според степенот на образование поголемиот дел, односно 51,9% од невработените се неквалификувани или полуквалификувани, додека само 8,2% имаат вишо или повисоко ниво на образование. Гледано според возрасни групи, најголемиот дел или 57,5% од невработените припаѓаат на возрасната група 25-49 години. Според времето на чекање на вработување, 50,2% од невработените лица чекаат вработување од 1 до 7 години, додека 29,7% чекаат вработување 8 и повеќе години.

Плати

Согласно податоците на Државниот завод за статистика, просечната месечна исплатена бруто плата по вработен во јануари 2011 година (последни расположиви податоци) изнесува 30.902 денари, додека просечно исплатената нето плата за истиот месец изнесува 21.029 денари⁴.

Просечната нето плата по вработен во однос на декември 2010 година е номинално пониска за 2%, додека реално истата е пониска за 2,9%, додека бруто платата забележа номинален пад од 1,7%, а реално се намали за 2,6%.

Падот на бруто и нето платата во однос на претходниот месец се должи на сезонски влијанија, бидејќи во декември платите секогаш се повисоки заради исплатите на бонуси и надоместоци на работниците за работна успешност, а во јануари истите не се исплатуваа.

Просечната месечна нето плата во јануари 2011 година споредена со истиот месец од 2010 година бележи номинален раст од 3,4%, додека реално просечната плата е повисока за 0,2%. Просечната месечна бруто плата во јануари 2011 година споредена со истиот месец од 2010 година номинално порасна за 3,2%, додека реално, просечната бруто плата е на идентично ниво.

Највисок раст на просечната месечна бруто и нето плата по вработен во јануари 2011 година во однос на јануари 2010 година, е забележан во секторите: Финансиски дејности и дејности на осигурување (21,8% бруто плата и 24,7% нето плата), Други услужни дејности (18,1% бруто плата и 17,8% нето плата) и Образование (6,1% бруто плата и 6,2% нето плата).

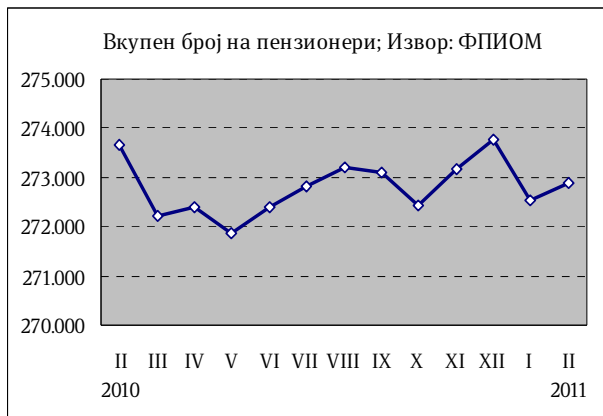
Процентот на вработени кои не примиле плата во јануари 2011 година изнесува 2,3%, што претставува намалување од 0,3 процентни поени во споредба со истиот месец од претходната година, додека во однос на

⁴ Државниот завод за статистика, на почетокот на оваа година, ја примени новата Национална класификација на дејностите (НДК Рев.2). за прибирање и обработка на податоците на просечната месечна исплатена бруто и нето плата.

декември 2010 година процентот на вработени кои не примиле плата е идентичен.

Пензии

Во февруари 2011 година во Фондот на пензиското и инвалидското осигурување евидентирани се 272.870 пензионери, што претставува намалување од 0,3% во однос на истиот месец од 2010 година. Во однос на јануари 2011 година бројот на корисници на пензија е поголем за 295 лица. Од вкупниот број на пензионери 55,2% се корисници на старосна пензија, 27,4% на семејна пензија и 17,4% на инвалидска пензија.

За исплата на пензии во февруари 2011 година потрошени се 2.852,00 милиони денари, што претставува 54,8% од вкупните социјални трансфери⁵.

Просечната пензија во февруари 2011 година изнесуваше 10.374 денари, што на годишно ниво претставува зголемување од 3,2%. Соодносот на просечната пензија со просечната исплатена плата во јануари 2010 година (последни расположиви податоци) изнесуваше 49%.

⁵ Категоријата социјални трансфери ги опфаќа: пензиите, паричниот надоместок во случај на невработеност, социјалните помошти и расходите за здравствената заштита